

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

GRUNDLAGD AF FRITHIOF HELLBERG

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

SÖNDAGEN 14 MAJ 1911.

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE:
JOHAN NORDLING.

BITR. REDAKTÖR: ERNST HÖGMAN.
RED.-SEKRETERARE: ELIN WÄGNER.

"Hela Stockholm" på hästutställ- ningen.

1. Prinsessorna Ingeborg och Maria. 2. Kronprinsparet med söner och prinsessan Victoria Margareta af Preussen. 3. Prins Carl och baron Rå-lamb. 4. Ryske ministern Narysekin och franske ministern Thiébaud. 5. Grefvinnorna König, Reinhold von Rosen, Clarence von Rosen och Gustaf Hamilton. 6. Grefvinnan Ignatieff och fröken Alice Ankarörona.
Foto för Idun af hoffotograferna A. Blomberg och W. Lamm.
Fortsättningen i midtuppslaget!

Wetter
Direktör

"Förbannade usla krog," hör jag en af dem utbrista på samma gång han med kraft smäller igen dörren. Jag ser till min sorg att det är Ejnar. Jag tänker på hans stackars moder. Var detta hvad du hoppats på och längtat efter, är detta det öde, som väntar din son, att strida i en kanske hopplös kamp mot rusdrycksbegäret. All fostran i hemmen, allt hvad skola och konfirmationsundervisning utträttat, allt blir ofta till ingen nytta.

Rusdryckernas frestelser bli allt för ofta öfvermåttiga. De komma för de olika individerna i olika form allt efter olika samhällsställning. För den ene är det hemköpta litrar eller spritbolagens krogar, för den andre är det städernas guldkrogar, där kamratlivet lockar. Ja, frestelsen möter dem äfven från tidigaste barndom i våra hems sällskapseder.

Allt som är fest och glädje tilltalar barnasinnets, och för huru många unga framstår inte minnet af festerna i föräldrarnes och andras hem förknippade med glas och vin och skåltal. Så innerligt äro de begreppen förenade, att när de unga växa upp, kunna de knappast tänka sig någon glädje detta förutan.

Älskar du barn och ungdom, älskar du dina medmänniskor, älskar du ditt fosterland, nog vill du då vara med om att borttaga från de ungas väg spritdryckernas frestelse.

Nog inser du att i många fall, där föräldrars förhoppningar gäckats, där den unge mannen ej blef hvad han borde blifvit, där är det spritdryckernas frestelse, som är orsaken.

Och alla de unga män, som spåret ur till lifslång sorg för föräldrar och anhöriga, och alla dessa, på hvilka vår tid visar så sorgliga exempel, som genom ett för högt lefnadsätt åsamkat sig skulder, de där i sin ordning leda till tillgrepp och förfalskningar, spårar du inte äfven där utelivets och dryckesseden som orsak.

Försök att få in en smula fröjd i lifvet utan spritdrycker. Gör fest i hemmen med sund naturlig glädje. Ty icke är väl den glädje äkta, som framkallas genom stimulerande medel. Hur sanna äro ej skaldens ord:

"Den glade sjunger utan vin,
och glädjen hos den sunde
ger sådan flykt åt melodin,
som ingen drufva kunde."

GERD.

Iduns kokbok,

hvars utgifning nu framskridit till och med 7:de häftet, har nått en betydande framgång hos de svenska husmödrarna, i det cirka 14,000 exemplar redan tryckts af hvarje häfte. En så snabb och omfattande spridning är något enastående äfven för ett arbete af denna art och ådagalägger att boken på grund af sitt förträffliga innehåll vunnit allmänhetens odelade sympatier.

Sällan har väl också en kokbok kunnat byggas på ett rikhaltigare material än det, som står utgifvarinnan fröken *Elisabeth Östman* till buds, tack vare hennes mångåriga bepröfvade verksamhet som föreståndarinna för husmoderskolan i Stockholm.

Komplett kommer arbetet att innehålla mellan 8- å 900 praktiskt pröfvade recept, däribland en afdelning för frukosträtter, något alldeles nytt inom kokbokslitteraturen.

Arbetet, som äfven prydes af talrika illustrationer, däraf 12 färgtrycksplanscher, blir fullständigt inom sommarens utgång i 15 häften å 30 öre — märk prisbilligheten! — och subskription mottages fortfarande i alla rikets boklädor. Förläggare är Aktiebolaget Ljus i Stockholm.

Vid lustgårdens port.

*SAG, ALSKADE, brukar det hända
att du också den tanken har:
vi drömt våra drömmar tillända,
hvad har då vår kärlek kvar?*

*Som lusteld den lyst och brunnit
en kort och strålände vår.
Men nu har våren försvunnit
och hösten för dörren står.*

*Nu gulnar björken i skogen.
Men af apelns vissnade blom
står frukten rund och mogen
i slösande rikedom.*

*Så vänta ock vi våra öden
som annat än kyssar och smek:
i dag gå på lifvet och döden
de ord som då voro lek. —*

*Se lönnar och lindar blöda
för frostens dräpande knif,
och dock som aldrig de glöda
i trotsigt flammande lif.*

*Så kommer väl snart den sista
förhärjande branden till oss
och kastar en glödhet gnista
i vår kärleks flämtande bloss.*

*Skall då vår lycka förbrinna
i alltför stormande brand?
Skall hjärtats drömland försvinna
för lidelsens ökensand?*

*Skall leken bytas i bitter
och frätande åtrås kif,
ditt ögas soliga glitter
ge giftiga tankar lif?*

*Vi drömt våra drömmar tillända — —
dock ej jag sörjande ber
att våren skall återvända.
Hvad kunde den skänka mer?*

*Jag ber blott att alltid få äga
hvad rikast jag äger nu.
Jag ber hvad ej ord kunna säga,
men djupt i min bön är du.*

*Jag ber att alltid få luta
mitt hufvud som nu mot din famn,
att aldrig mitt hjärta må sluta
att hviska som nu ditt namn.*

*Jag ber som mitt första och sista
om det som innerst är du:
jag ber att aldrig dig mista
så ren, så ljus som nu. —*

*Där föll ett blad på din panna
från parkens pinade träd,
som ville de bedja oss stanna
och skänka dem ro och fred.*

*Ack, de hemligheter vi bära
förstå vi ej bättre än de. —
Du gråter... Nej, gråter du, kära,
just nu, då jag ville le!*

CHRISTIAN GÜNTHER.

Något om brefskrifning under flydda tider.

För Idun af **Jenny Engelke.**

(Forts.)

FÖR ATT med exempel belysa hvad här ofvan blifvit sagdt, lägga vi fram några bref af olika art och anledning. Det första talar för sig själf och vittnar om hvad som ålåg en informator eller — som det då sades — preceptor, för att få sina disciplinar installerade vid akademien. Såsom ett litet bidrag till den tidens universitetslif kan nedanstående bref möjligen tjäna.

Försumligt nog glömmar herr preceptorn att dagteckna sitt bref, hvilket dock torde vara skrifvet vid början af vårterminen 1804.

Till Kammarrådet o. Nordstjerneriddaren välborne herr Erik R. — — —

Stockholm.

Till efterföljd af herr Kammarrådets befallning, och för att tillfredsställa min egen önskan att se en helig plikt uppfylld, är det som jag nu för första gången med bref har äran uppvakta, och det för att underrätta om allas vår hälsa och välgång.

Resan hit, ehuru ej särdeles väl gynnad af väderleken, som var genomträngande kall så att det till och med snöade, gick likväl efter önskan, utan att vara efterföljd af obehagliga sviter.

Ankomsten skedde kl. 7 på aftonen då vi direkt ställde vår kosa till vårt betingade kvarter i "fjärdingen" och inlogerade oss. Söndagen tillbragtes uti våra sakers iordningställande, stadens beskådande, jämte det vi roade oss med någon lektyr.

Måndagen kl. 8 gingo vi till D: Fant. Blefvo högst artigt mottagne och lofvade han att, ehuru ej han var Inspektör, likväl till vederbörande rekommendera. Och förklarade sin önskan vara, att framdeles kunna tjäna. Underrättades oss tillika att med betyg för de unga herrarna, voro af nöden, samt att ordningen fordrade, att nu först besöka curator, som han sade, skulle bo uti hans gård.

Honom besökte vi då, men i stället för att träffa den sökte personen blefvo vi sagde, att han var utrest på landet och öfverlämnat curatelet till en annan, om hvars namn och logi vi då ej genast kunde blifva underrättade, hvarför denna visit måste uppskjutas tills i dag.

Kl. 12 middagen i går, profiterade vi af D:r Fants föreläsningar i Svenska historien, som verkligen äro värda att afhöras.

Han slutade då historien om Gustaf I:ste och gjorde i dag fortsättning med Eric XIV:de, hvaraf vi äfven profiterat.

I går middag spisades första gången efter ackord för veckan, hos Traktör Hallenberg, och befunno vi oss därvid rätt godt, hvarom gossarne själfve bäst kunna yttra sig.

Ett stop mjölk, som till aftonen åt oss uppkokats, hämtas dagligen för 1 Daler Kmt. Frukost har hittills bestått, dels i en kopp kaffe med bröd; dels hafva vi spisat af medförda matsäcken, så att utom middagen, som, efter ackord, i veckan kostar 1 R. D. 32 B:o R. G. S. ** personen, kontanta depensen för mat, stigit till 1 Dr Kmt om dagen, för oss alla tre. Hvarvid torde förblifva tills vårt, hemifrån medförda bröd blifvit all.

I dag kl. 8 besökte vi först Pro-Curator, och i hans sällskap Rektor, som under vänligt bemötande tillsade mig att lämna skriftligt betyg, — författadt på 3 skl. Charta — på hvad de unga herrarna hafva läsit, för att först påskrifvas af rektor och sedan tjäna till ett rättesnöre för Decanus, som sedermera besöktes och fixerade examen till kl. 2 e. m.

Det äskade betyget är färdigt, och ämnar jag nu gå därmed till rektor.

Rektor, Aurivillius. Decanus, Nordmark. Inspektör Nationis, Högmark.

** Stadsdel i Uppsala.

* 2 kronor.

KOSTYMER

huru smutsiga de än må vara kunna genom kemisk tvätt blifva fullt användbara. Kanske behöver Ni ej i år köpa någon ny. Kemisk tvätt och prässning af kostym kostar endast Kr. 4.50 hos Orgryte Kemiska Tvätt- & Färgeri A.-B., Göteborg.

Det är ej likgiltigt, till hvilken affär Ni vänder Eder, ty det är stor skillnad på kemisk tvätt och — kemisk tvätt.

Cerebos Salt

förhöjer njutningen af ett läckert bord.
Generalagent: Gustaf Clase, Göteborg & Stockholm.

Detta är nästan en journal öfver våra händelser till närvarande. Och skall jag nästa gång hafva äran göra fortsättning.

Med ödmjukaste komplimenter för Hennes Nåd, fru Kammarrådinnan och Mademoisellerna, har äran med vördnad framlefvat, välborna herr Kammarrådet och Riddarens ödmjukaste tjänare C. C. Magnell.

I samma familjearkiv som detta förvaras äfven ett bref, hvilket utan det ringaste sammanhang med släktens angelägenheter, dock blifvit räddadt åt en sen eftervärld.

Det är skrifvet år 1812, och kan tjäna som exempel på, huru ett handbref affattades, hvilket dock rörde allmänna angelägenheter. Förmodligen ansågs denna skrifvelse äfven på sin tid såsom något i sitt slag enastående, och har möjligen endast af detta skäl blifvit bevarad. Under en ödmjukt inställsam ton framlyser en illa dold egennytta, något för tiden och omständigheterna icke sällsynt fall. Det lyder som följer:

Välborne herr Kammarråd och riddare!

Tillåt dessa linier rapellera minnet af min lilla varelse att begära ett rum i herr Kammarrådets ynnestfulla minne.

Ledamot af härvarande kommitté som har att reglera om stuteriet m. m., har man ofta anfäktat, äfven mig, rörande oordningen och bristerna, som nästan alltid har vidlåditt den här närintill varande Bergås färja, där allmänna landsvägen löper fram. Jag suplicerar ödm. att detta, i sitt slag, viktiga ämne blir ett mål för herr Kammarrådets verksamma och goda åtgärd. Saken lär vara i kongl. kammarcollegl.

Landsfästenfärjan bör göras nytt, linor m. m. få i ett starkt strömdrag anör construction — insumma — den ordning och skick som detta grannliga ämne fordrar i ett starkt strömdrag, hvarest färjan i dag, har fått den riktningen att densamma nu finnes hafva transporterat sig långt ut i sjön, hvadan allmänna far-ten är hindrad.

Utän hjälp af staten kan denna färja ej *soutinera* sig, om ock ett tredubbelt arvode bestås eller anslås i en förnyad taxa. Kronan borde ha där en bro och taga bropengar, sådant vore lämpligast, nämligen en flottbro.

Stuteriet bör ha fri öfverfart till sina beten, men huru skall denna myckna öfverfart för denna stats betjäning regleras så att färjemannen får det han bör? Jag innesluter ämnet i verksam åtgärd och ber att denna min åtgärd får anses såsom enskildt klagomål, ty kronobetjäningen har uppfyllt i ämnet sina plikter. Arrendatören härstädes — af kungs-ladugården — har en ö, Säfholmen, som ligger honom obekvämt, men mig närmare. Vi hafva öfverenskommit så, att han afstår ön på sina 30 år emot 100 dagsverken årligen.

Huru skall jag nu visligen begå, att jag får kongl. kam. Colgl. bifall och fastebref på dessa 30 åren? Arrendekontrakten lära gifva anledning till slika delanden.

Jag ber ödmj. om förlåtelse för detta omak, och tillika om herr Kammarrådets ynnestfulla biträde i ämnet, för min säkerhet. Då Presidenten Lagerhl. råkas, så kan han gifva upplysningar om de obehagliga arbeten, som vi har haft vid detta brödlösa arbete.

I går gick folk ännu på sjön Galten.* Med fullkomligaste högaktning har jag äran framlefvat välb. etc. etc.

Ödmj. tjänare
H. Gerdrén.

Strömsholm 14 May 1812.

Slutligen för att bevisa huru svårt t. o. m. lärde män hade att affatta ett lättläst bref på svenska, och hur svårt de hade att frigöra sig från de gamla tillkrånglade ordalydelserna meddelas här en skrifvelse af den, på sin tid, mycket omtalade t. f. professor Joh. Vindician Tranér.

Född i ringa villkor hade han som barn, klen till hälsan, blifvit befriad från att deltaga i det tunga jordbruksarbetet, och blifvit insatt

* Vik af Mälaren.

ANNA NORDGREN: DAMPORTRÄTT.

En vårsalong.

SVENSKA KONSTNÄRERNAS förening presenterar i år den svenska konsten både i Rom och i England, hvilket gjort att man icke kunnat anordna någon mer omfattande utställning i Stockholm.

Men att vara alldeles ur leken här hemma har man heller icke velat, och därför är en mindre utställning under maj månad anordnad i Konstnärshuset. Något öfverraskande nytt och märkligt finnes af ofvan angifna skäl icke att se, men man träffar åtskillig god landskapskonst af Kallstenius, Bergström, Genberg, Lindqvist, Borgh, Swahn m. fl., skulpturer af Charles Friberg och andra. Bland kvinnliga konstnärer märkes fröken Anna Nordgren, hvars duktigt målade damporträtt vi här återgifvit, och fru Astrid Juel.

Samlingen är, tack vare sin låga numerär, lätt öfverskådlig, och man slipper förarga sig åt halfmogna och stolliga färgexperiment. Det som finns är öfvervägande klart och redbart och det har alltid sitt värde.

Årets tolf kapitel.

Täflingsämnet för juli månad lyder:

I naturens skola.

Ett kapitel om våra barns rätta umgänge med växterna och djuren.

Ämnet är särskildt aktuellt nu vid början af sommarens friluftslif och torde hafva förutsättningar att intressera i vida kretsar. Täflingskrifter, som skola vara försedda med påskriften: *Iduns artikeltäfling*, samt åtföljda af författarens fullständiga namn och adress, måste vara inlämnade till redaktionen af *Idun* senast den 31 maj 1911. För den enligt redaktionens åsikt bästa artikeln utfästes ett pris af

ett hundra (100) kronor

och den prisbelönade uppsatsen inflyter i något af *Iduns* julinummer.

Stockholm den 1 maj 1911.

Redaktionen af *Idun*.

i Linköpings skola, där han snart genom sin lysande begåfning och sitt goda minne gjorde sig bemärkt.

Docent i romerska litteraturen och adjunkt i Uppsala med titel af professor, använde han hela sin lärdomstid för att uteslutande syssla med de klassiska skalderna. Han öfversatte *Iliaden* på svensk hexameter, och hade redan som djäkne haft lättare att skriva sina temata på latinsk vers än kamraterna sina, på klenaste prosa.

Utom för sin lärdom gjorde han sig omtalad för många egenheter vid svenska språkets behandling och ehuru han uppbar, såväl svenska akademien pris som ett allmänt och välförtjänt bifall, är det i häfderna* sagdt om honom, att han, "slog sig på att vid användandet af svenska språket skapa fyndiga ordvändningar och fintliga, djärfva ordfogningar, men att han ofta öfverträdde rimlighetens gränser genom jakt efter sällsynta landskaps-ord, själfgjorda, misslyckade nävitetter jämte ett ständigt experimenterande med svenska språket."

J. V. Tranér var född den 11/3 1770 i Torpa, Östergötland. Ehuru utnämnd kyrkoherde i Söderköping, flyttade han dock aldrig dit. Han dog i Uppsala 1835.

Här nedan följer ett hans bref i originalafskrift.

Upsala den 6 januari 1834.

"Nosocomium",

Välärvörddige herr Farbror! Gode Vän!

Om jag ej så säkert kände dendär Hulde till hvilken i dag mina tankar uttalas, så skulle jag vara brydd för ursakten af mitt stillatigande. Men jag vet och förutser att Tit. mer än väl känner mitt förintade, mitt vanmäktiga tillstånd, som nekar mig allt.

Min sjukdom som i somras ville döda mig, hann åtminstone att till den grad distrauera** min varelse. att jag under den tiden mäktade hvarken tänka, skriva eller arbeta.

Se där gode gynnare *ipsissima moræ causa*.

Tackad evinnerligen vare Tit. för trösten af sin hägkomst, för värmen af sin vänskap, för uppriktigheten af sin mantatro. Och allra sist för äran af inviten till faderskapet. Lefve, denna lilla Konkordia! Artad, blomstrande söt, god, och förnuftig såsom mamma och pappa. Och stände den heliga Konkordia, såsom en skön sinnebild af evig samdräkt och ett medlande väsen henne bi, till harmoni i lifvet, till enkläng i ätten!

Ack! Hvad jag innerligen lyckönskar de bägge goda, till sin första kärleksparnt.

Den lilla ungen förstår ej ännu huru lycklig hon är som härsprungit från så förträffliga föräldrar, och som får lefva och fostras under deras vård. — Gud gifve henne trefnad och lefnad! —

Sedan jag sagt detta, har jag redan antydtt mina förhoppningar och mina nyårsönsknningar. Mitt hjärta ligger så djupt, så nära min Fischers, att här ej finnes på jorden någonting som jag ville önska mig, som jag tillika ej önskar den trogne, den ädle, som med sin glada blick, sin öppna själ, sitt deltagande hjärta och sitt ljusa, bildade vett, mången gång tröstat, uppmodat och tändt mitt slocknande åsen. Gud belöne den gode!

Från svågarna August och Ferdinand, som öfver julen mest vistats här, skall jag mycket hälsa. De må båda mycket väl. Från min trogne Linck, Han är mitt allt i allo. Han lär jula i sin hemort, Östergyllen, där han komplimenterar en ung mamsell Wall.

Nedlägg min fullkomliga högaktning och mina hjärtliga välönsknningar för sin ljusa, förlyckligande maka, och tillåt mig vara Tit. ödmjuka/tjänare

J. Vindician Tranér.

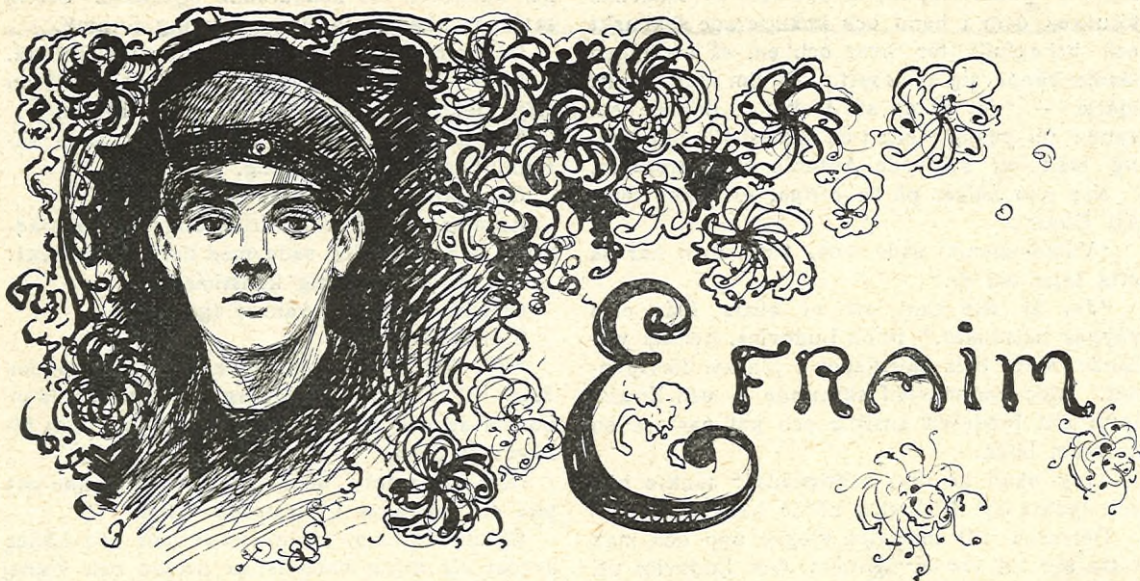
P. S. Var god hälsa respektfullt till Sundvallska huset. Jag såg att deras dotter nog nu lär lär föränleda dem till Norrköpingsresor. Då lära de någon gång besöka pastor i Srt Ragnhilds stad?

* Se Svenskt konversationslexikon 1845.

** Af Distraine = störa.

Hvarje husmoder **Barngarderoben** Hvarje sömmerska
bör **likaså.**
pronumerera på **Pris för helt år 3 kr.: haft år**
kr. 1: 60. Lösnummer 30 öre. **12 häften årligen.**

PÄRMAR
till **IDUN** och föregående år
tillhandahållas till följande priser: *Iduns* pärmar, röda med guldtryck kr. 1:50. *Iduns* romanbibliotek, röda eller gröna 50 öre. *Iduns* Hjälpreda, röda eller gröna 50 öre.
Kunna erhållas i närmaste bokhandel eller direkt från *Iduns* expedition, om rekvisition och likvid i postanvisning insändes.

PASTOR STORM trädde med långsamma steg in genom grinden till H. Allm. Läroverket. Det stora vida skolhuset med sina kasernfönster och puritanskt allvarliga dörrbågar låg och lyste i morgonsolen, i den hästskoformade trädgårdsanläggningen, som begränsade skolplanens östra hörn, blommade redan gul krokus och det glittrade af dagg bland de späda buskarna. Det var en dag tidigt i maj och luften var mängd med en frisk lukt af jord och kyla.

Pastor Storm lät blicken glida upp mot den blå himlen och lyssnade till sparfvornas kvitter. Han var en man med ett soigneradt yttre, men det asketiskt magra, skägglösa ansiktet kunde godt ha tillhört en man med alls ingen smak för kläder, ringar och kulörta halsdukar.

Ty pastorn begagnade civilt kulört halsduk och juvelringar, han hoppades därigenom värja sig för hvarje misstanke angående intolerans i trosfrågor.

Pastorn hade för vana att röra sig på ett långsamt, dåsigtt sätt med ögonlocken halft nerfälda, när han promenerade öfver skolgården, han gjorde så äfven nu, och bakom detta dåsiga yttre gjorde han sina iakttagelser.

Där fanns visserligen icke mycket att se — några för tidigt komna ynglingar ur 7² "drogo" morgontimmarnas läxor i ett hörn, en annan satt på huk på trappan och skref af lösningen på de matematiska uppgifterna ur någon flitigare kamrats räknebok, och den länge kvarsittaren och sjätteklassisten Efraim Lundström stod och ögonkurtiserade rektorns piga, som hängde upp gardiner i huset midt emot.

Denne Efraim var en af pastorns stora sorger. Pastor Storm var som man kan förstå lärare i kristendom och filosofisk propedeutik — ett par ämnen, som Efraim totalt negligerade.

Dock var det icke endast detta — ty pastor Storm var en frisinnad man.

Men Efraim bar alltid likadana halsdukar som de, med hvilka Storm på ett blygsamt och diskret sätt antydde sitt frisinne.

Och Efraim behöfde icke göra antydningar — hela hans lefnadsätt, hans yttre person och lärarkollegiets anmärkningsböcker vittnade högt och tydligt om ett "frisinne", som icke lämnade något öfrigt att önska.

Pastorn försökte lura Efraim en gång. Han bytte om halsduk hvarje dag under två veckors tid. Det var en dyr historia — 14 halsdukar och 2 kronor. Men hvad gjorde Efraim?

Han gjorde precis detsamma. När Storm på morgonen gjort bön i grön halsduk och till sin stora tillfredsställelse upptäckte att Efraims färg denna gång var röd — försvann blott Efraim under frikvarten och återkom nästa

timme iförd en fullständig kopia af pastorns "antydning". Hela klassen såg det — och Efraim triumferade. Ja, han var i sanning en sorg värd att räkna med.

Storm hade upprepade gånger anförtrott sin maka Antonia detta faktum och efter gemensam öfverläggning sänkte de regelbundet hvarje termin flitbetyget för den långe Efraim (kunskapsbetyget stod redan så lågt, att ingen sänkning var möjlig).

Och ynglingen kom regelbundet hvarje afslutningsdag bort till sin kristendoms lärare och frågade regelbundet hvarje gång efter orsaken.

Men då hade pastorn öfvertaget. Ty i prästkrage kunde Efraim icke uppträda — och på afslutningsdagen var pastor Storm i prästerlig skrud. Och dock hade denne skälm, med de alltför stora händerna och den svarta luggen, två vänner inom lärarekåren.

Det var gymnastikläraren och läraren i teckning, den hvithåriga ritmästaren med de unga, spelande ögonen.

På ett kollegiesammanträde — det var åter i anledning af Efraims eskapader — slog den hetsige gamle ritläraren näfven i bordet och sade:

"Men pojken har goda sidor — ni känner honom inte. Och han blir ta mig tusan konstnär — det har han håg och lust till. Det är en dunderpojke — och ingen bleknos med näsan nere bland luntor, där ingen frisk luft finnes."

Och Efraim fick A i teckning den terminen, och i premium ett häfte "Künstler-Monographie" — Michel-Angelo — som han naturligtvis inte kunde läsa, eftersom han samtidigt fick C i tyska språket. Nu var det så att i skolan bildades en litterär förening, där pastor Storm valdes till hedersordförande. Ty den gode pastorn skref dikter och intresserade sig för "begåfning" bland ungdomen. Att samla denna begåfning var föreningens mål. Den erhöi det vackra symboliska svenskt klingande namnet "Mannheim". Hela skolan kände till Efraims ritade dansprogram, och hans artistiskap var höjdt öfver alla tvifvel.

I ritsalen hängde ett stilleben i akvarell af hans hand. Till uppmuntran och föredöme.

"Det är bra, det är talangfullt," sade ritläraren, och ingen fann på att betvifla det.

Men när man kom och ville ha Efraim in i föreningen, strök han luggen ur pannan och sade: "Finns där flickor —"

Nå — det fanns där naturligtvis ej.

"Ja, då gör jag en konst i er förening," sade Efraim, och stack händerna i byxfickorna, hvilket han annars endast gjorde, när han inne i skolsalen förhördes af en honom osympatisk extralärare.

Allt detta fick pastor Storm veta — och han bedröfvades i sitt hjärta. Ty det var dock en uppgift att tvätta detta svarta får hvitt — isynnerhet som fåret verkligen hade talang. Hvad som här har blifvit berättadt var ungefär detsamma som pastorn tänkte under sin morgonpromenad öfver skolgården, medan hans blickar under de halflutna ögonlocken åskådade de olika utvecklingsfaserna i Efraims ögonkurtis med den gardinupphängande pigan. Och det var i dag pastor Storm skulle göra valet till den "Mannheimsmiddag", som han hvarje vår arrangerade för de mest begåfvade ynglingarna i sitt hem.

Dessa middagar voro ryktbara inom alla skolpojkskretsar. Att blifva inbjuden ansågs som en ovansklig ära, en andlig "non plus ultra"-etikett, precis som på ansjovisburkar.

Då presiderade Antonia med moderlig värdighet vid bordet, iförd någon af de dyrbara klädningar, som utgingo från den Jeppsonska syateljén. Då flödade champagnedrickat — vin tålde ej — och sjäfulla samtal kryddade hönssteken och bredde socker öfver de inlagda plommonen. Och den unga, förtjusande dottern Ludovica hade skära band i sitt svartlockiga hår och höll långa, spirituella öfverläggningar med sin bordsgranne, gymnasisten den och den, om den moderna litteraturens ändamålsenlighet. — — —

Och i dag skulle valet göras. Efter lektionernas slut skulle man rusa hem full af spänning och undran öfver, huruvida därhemma låg en liten vit biljett och väntade eller ej.

Pastor Storm kände väl till med hvilket intresse dessa middagar omfattades — och han förmärkte tydligt, när den väntade tidpunkten närmade sig. Ett exemplariskt ordningssinne, en brinnande flit och en nästan maniertad hälsningshöflighet voro de säkra symptomen bland skolpojkarne.

I den litterära föreningen utvecklades en andlig vigör, som den Svenska akademien med sina pristäfvingar aldrig ens tillnärmelsevis lyckats uppväcka. Men oberörd och fräck gick Efraim omkring på sina långa ben.

Det enda, som skulle kunnat förmå honom att efterfölja en inbjudan till pastorns middagar, hade varit en inbjudan från den svartlockiga Ludovica — sade han. Dock, Storm hade gång efter annan bränt upp den lilla, hvita biljetten till "Studering Efraim Lundström".

Men i dag hade den blifvit afsänd. På detta tänkte pastorn — medan han betraktade den intet anande Efraims ögonkurtis, som nu nått det stadium att flickan upphört med sin gardinupphängning och i stället småleende besvarade den smäktande gymnasistens teckenspråk.

"Ja, ja," resonerade Storm, "det kommer att visa sig att jag begått en oklokhet — jag vill hoppas att han icke kommer."

Men under dagens kristendomslektion var Efraim tankspridd, han glömde att placera knappnålar i sin sidokamrats lår, hans ostyriga fingrar lågo stilla öfver pulpetklaffen — pastorn tyckte att han för första gången såg hyggligt ut — i trots att han var döf för alla frågor, som riktades till honom. — —

Efraim kom hem den dagen munter och med skinande ögon, han slängde med dörrarna och kysste sin mor på båda kinderna — och sade, i det han sträckte på sig och sköt ut bröstet, "se så stor jag är!"

"Och likväl inte student," sade modern, men där låg ett stolt leende bakom orden.

"Får jag mat — jag är hungrig som en varg," och Efraim satt vid bordet, innan modern hunnit svara.

"Hvad är det," sade han och såg på biljetten som låg vid tallrikskanten, "från en flicka?"

Uppgif lifvidd (under armarna), midjevidd och kjollängd erhåller Ni till Eder figur

fullt tillförlitliga, moderna och eleganta
Pappersmönster.

Erhållas omgående till nedanstående pris inom Sverige: Eluslif 40 öre, Kjolmönster utan släp 50 öre, Prinsessklädning 75 öre, Reformdräkt 75 öre, Barndräktmönster 50 öre, Kragmönster (Pellerin) 50 öre, Kappmönster 60 öre, Nationaldräktmönster 1 Kr. Mönster kunna äfven beställas efter andra än våra modeller. Beställning skall då åtföljas af den modell som önskas. Priset är då dubbelt mot det vanliga.

Expedieras portofritt inom Sverige om rekvisition åtföljd af likvid insändes till

Mästersamuelsg. 45 B, Stockholm,
Mönsteraffären "Chic".

Spalten om böckerna.

SPÄNNANDE HISTORIER, som tilldraga sig på gränsen af det öfvernaturliga, är något som vi svenskar inte äro specialister på. Om vi ha smak för sådant, få vi i allmänhet tillfredsställa den genom litteratur med fabriksmärket "made in Germany" eller annorstädes.

Nu har en af våra främsta författare godhetsfullt beaktat vårt så länge förbisedda behof af inhemska nervskakande, litterära sensationer. *Henning Berger* skänker oss i sin nya novellbok *Paus* allt hvad vi ofvannämnda afseende kunna önska.

Den afsevärdt omfångsrikaste delen af boken är sammanförd under en gemensam titel "Reselektyr", en anspråkslös benämning, som kanske vittnar om ett medvetande från författarens sida, att de kungliga svenskarna, denna i litteraturen nypupptäckta ras, knappast med känsla af bibehållen värdighet skulle tillåta sig att tillfredsställa det behof, som dock finns i djupet af deras konstrikt sammansatta själar, efter det vidunderliga, annat än under den förmildrande omständigheten af något tillfälligt, d. v. s. en resa.

Den första af de spännande berättelserna "Herr G. V. Anbergs död" tilldrar sig för öfrigt betecknande nog, liksom flertalet af reslektyrens noveller, på tåg, hotell eller i främmande städer. Sedan den tid, då postvagnarna kröpo in i sina skjul och segelfartygen ersattes af snabbgående oceanångare har resandets poesi kommit i vanrykte, men ingen med personlig erfarenhet och nervsystemet aldrig så litet vibrerande för "l'influence mystérieuse des choses" har tviflat på, att den poesien existerar.

Det gäller bara att som *Henning Berger* gripa den i dess nya yttringar, i expresstågens flygande färd genom natten, då boggivagnen slirar i en kurva eller tåget plötsligt stoppar vid en skärande hvissling förorsakad af ett rödt, varnande eldöga ute i det svarta mörkret vid den lilla okända stationen i ett främmande land, eller i de okända reskamraterna, hvilkas gulbleka, nervösa bofansikten skymta förbi och försvinna i vagnkorridoren, väckande misstankar om hemlighetsfulla brott, misstankar, som med fasa finnas berättigade, då ansiktena åter dyka upp i de främmande städernas enkla, men pittoreska värdshus eller fullt modernt och tjänstvilligt dirigerade lyx-hotell.

Man kan inte misstaga sig om att *Henning Berger* lika litet som resenär som på något annat område är en diletterant. Han kan sin konst, och han kan konsten att hålla sin läsare i spänning antingen han berättar om pariserdoktorn *Lewis Hendersons* snabbt och diskret dödande piller och hans hemlighetsfulla mottagningsrum med dubbla ingångar, om spöksekretären, som i tidsräkningens mest upplysta århundrade i skenet från lyktorna på Avenue de l'Opéra drifver en skeptisk nutidsresande till halft vansinne af skräck, eller om juden *Aaron Rosenbaums* förmenta försvinnande en mörk natt nära Brooklynbron i Newyork.

Med denna sista berättelse når han för öfrigt, tyckes mig, utom ramen för reseskildringen. Tonfallet blir här ett annat och på ett helt nytt sätt öfvertygande. Vid *Aaron Rosenbaums* berättelse kunna vi inte längre rädas oss från skrämseln genom det lugnande medvetandet, att detta ändå bara händer i boken. Det är i stället den grymmaste verkligheten själf, som träder oss till mötes, den i nödfall efterledda lagen: förtrampa eller förtrampas. Detta gäller äfven i det hela om den sista af reslektyrens noveller "För bröd", som innehåller en mästertlig framställning af hungerns och själfbevarelsens psykologi.

Af de tre novellerna i bokens början ut-

märker sig den första "En afton" genom en försonlig och tjusande drömstämning. Den har som pendant slutnovellen "Paviljongen", också den ett prof på *Henning Bergers* utmärkta berättarkonst, en skildring på en gång verklighetsmättad och drömskimrande.

Gustaf Jansson har i en volym, kallad *Hårda tag*, samlat ihop tre noveller, af hvilka de två sista höra nära tillsammans. De äro enligt mitt tycke de starkaste. Den första, "Hafvet", med en lofvande början, sjunker genom en onödig uttänjning. I minnet hos läsaren stannar den *Joel Nord*, som i sin ungdom seglade hvilken båt som helst i hvarje väder för att träffa sin flicka, och som sviken och förrådd utan roder i den kalla vinternatten, rak i ryggen, seglade mot evigheten. Han kom emellertid tillbaka, blef frälst och lefde länge på jorden till föga båtad för sin själ. Till sist gjorde han frivilligt om sin ungdomsfärd, satte stadig kurs ut i natten och försvann för alltid, men vid den tiden har man hunnit att bli skeptisk och mindre rörd än förr af hans öde. På det hela taget har jag emot *Joel Nord* att han förefaller mera uppfunnen än upplevad, under det de båda följande berättelsernas människor göra en motsatt verkan.

Hans *Mårtensson* med sin enkla men osvikliga bondemoral är förträfflig och skulle inte kunnat uppfinnas, om han inte hade lefvat, och hans dotter *Fia*, som af ömkan och oskuld ger sig hän till den stackars lille främmande flöspelaren och sedan genom hela lifvet i tyst undergifvenhet bär sitt kors, är sublim, därför att hon inte anar det. "Tystnaden, ensamheten och arbetet var, hvad hon hade bakom sig, framför henne väntade detsamma. Hennes lif var enkelt och lätt. Allt var förklaradt och ordnad, och hon tog tacksamt emot". Det fordras mycken och sympatisk kännedom om de enkla själarnas lif för att skriva denna historia och dess avslutning.

Anna Wahlenberg kallar sin sista novellbok *Fru Julias man*. Det finns inte något större skäl härtill. Berättelsen i fråga gör knappt full rättvisa åt författarinns många goda egenskaper, äfven om den delvis bär vittne om dem. *Anna Wahlenbergs* historier utmärka sig inte genom något stilistiskt prunk. Hvad som är att säga berättas stillsamt och trohjärtadt, men det är saker, som verkligen äro värda att höra. Jag har gjort den iakttagelsen vid en granskning den sista tiden af litteraturalster flutna ur manliga och kvinnliga pennor, att männen i allmänhet tro på människonaturens ohjälpliga ondskas, kvinnorna på dess ursprungliga och vidblifvande godhet, och *Anna Wahlenberg* är en afgjord representant för denna optimistiska riktning. Naturligtvis står jag som kvinna helt på hennes sida. I ingen af sina noveller talar hon så verksamt för sin tes som i den lilla berättelsen "Nyckeln". Det är berättelsen om en hård och elak gammal man, så hård och elak, som man kan bli, när man ändå innerst i bröstet inte har en sten utan ett varmt, mjukt ting, som heter hjärta. Den gamle hårde mannen hinner på de tio sidor, som handla om honom, att göra mycket ondt. Han slår sin gamla trogna hustru och drifver sin unge präktige son från hemmet. Men då med ens, på ett sätt som gör det så klart för läsaren, att just så måste det gå, är han bruten i sin ondskas. Han kan inte längre göra motstånd mot godheten, ty det är den makt, som är bestämd att segra och som måste göra det.

En ung författare *Vilhålm Nordin* ökar vårens novellsamlingar med en bok *Figurer*. Figurerna ha många goda egenskaper. Stilen är målande och har kraft och fart. *Vilhålm Nordin* står afgjordt på den nyssnämnda manliga ståndpunkten i fråga om ondskan. I sin för-

sta berättelse *En billighetsresa* målar han den med medryckande och strålande lif och ett nästan försonande godt humör, ehuru i handlingen för sig själf intet försonande kan upptäckas. Som psykolog är han vaken och träffsäker, om också inte hans anmärkningar i allmänhet nå ned till själslifvets djupaste skrymslen men äfven detta händer någon gång som i berättelsen "Den glade trubaduren". Den glade trubadurens erfarenheter ha egentligen ingenting uppseendeväckande i denna värld, där allting händer, men författaren har lyckats kasta öfver skildringen ett sidoljus, som gör en förträfflig verkan.

De två återstående berättelserna "När Mellen reste utomlands" och "Cederkrans" äro skrifna med ett ironiskt och smittsamt friskt humör.

Det är stundom en tung plikt för en recensent att säga sitt hjärtas mening om en debutbok, som han i tanke på författarens förväntningar gärna skulle berömma, om inte hans önskan kom i strid med det äfven hos ett pennskaft stundom till besvär befintliga samvetet. Fr. *Gunhild Carlström* har skrivit några dikter, som hon sammanfört under det gemensamma namnet *Spindelväf*. Det är inte mycket att säga om dem utom att rim och meter sällan klicka, och det är ju vackert så, men författarinnan tillåter sig också inga vägstycken, hvad formen beträffar. Och inte heller angående innehållet. Det är känslor, tankar och stämningar, som vi alla i någon mån känna igen från vår tidiga ungdom, om de inte möjligen förefalla så obetydliga och allmänna, att de förflyktigt ur vårt minne, och då ha de ännu mindre af intresse att säga oss. Jag vågar inte utesluta möjligheten, att *Gunhild Carlström* trots detta en annan gång kan komma igen med något mera värdt att läsa.

GERTRUD ALMQVIST.

*

Iduns boklista.

C. E. Fritzes Bokförlags A.-B.

Ett giftermål under skräckväldet; af *Patricia Wentworth*.

Albert Bonniers förlag:

Familjeflickor; några profiler af *Axel Ahlman*. Sveriges Nationallitteratur 1500—1900: Del 22. *Selma Lagerlöf*. *Gustaf Fröding*. Del 25: 2. Finländsk litteratur utom *Runeberg*. — Asketer; noveller af *K. G. Ossian-Nilsson*. — Hela Stockholm; skildringar från Sveriges hufvudstad af *Beyron Carlsson*. — *Fru Julias man*, m. fl. berättelser af *Anna Wahlenberg*.

Hugo Gebers förlag:

Synd? Ett blad ur kärlekens bok. — Vid gränsen; roman af *Maurice Leblanc*. — Japanska dagar och nätter; af *André Bellessort*.

Aktiebolaget Ljus:

Figurer; af *Vilhålm Nordin*.

Åhlén & Åkerlunds förlag.

Hett blod; roman af *Hjalmar Höglund*. — Slottets hemlighet; roman af *Aug. Lundin*. — Ånksorg; roman af *Reinhold Winter*. Silfverprinsessan; roman af *C. N. & A. M. Williamson*. — Birkenshaw's pojke; en scoutberättelse från västerns prärier af *Robert Leighton*.

Wahlström & Widstrand:

Intuition och Intelligens; inledning till metafysiken af *Henri Bergson*. — Af jordens släkte; af *Harry Söberg*.

P. A. Norstedt & Söners förlag:

Kokbok; recept samlade o. utarbetade vid Högre Lärarinneseminariets Hushållsskola af *Ingeborg Walin* o. *Ingeborg Schager*. — Sjukmat; recept och anvisningar till tjänst för sjukvård i hemmen af *Ingeborg Walin* och *Ingeborg Schager*. — Privaträdgårdens kalender; en minnesbok för icke-fackmannen af *Rudolf Abelin*. —

F. C. Askerbergs förlag: Spindelväf; dikter af *Gunhild Carlström*. — *Josef Bergendahls förlag*: Irrbloss vid vägen; roman af *Adolf Frantzich*. — *Bokförlaget Minerva*: I fjällluft; af *Laura Fitinghoff*.

Bilder från Hästutställningen.

NU ÄR VÅREN här på fullt allvar och med den har följt Hästutställningen. När de ädla rasdjuren samlas till uppvisning ute på Djurgården och Ladugårdsgärdet och den mondäna publiken strömmar dit, med de kungliga i spetsen, för att se, kritisera och applådera — då ha vi våren öfver oss. Årets hästutställning har varit lyckad, det

dande gottlandsrussar, allt har förenat sig att framhålla förträffligheten hos våra hästar och deras fostran till uthållighet och smidighet. Och för dem, som mera intressera sig för människor än för den hipologiska societetens stjärnor, har det varit ett omväxlande skådespel att iakttaga prinsarne och prinsessorerna af blodet, diplomatiska kåren,

är allmänna meningen: prishoppningarna, ekipagekörningen, ryttarfesten med dess stora clou — en skara gossar och flickor i tscherkessdräkter ri-

1. Prisdömarne fotograferas (W. Lamm, foto). 2. Pristagare i prishoppningen: majoren frih. Claes Cederström, ryttmästaren N. Adlercreutz, löjtnant F. Martin och löjtnanten greve F. Bonde. 3. Fru D. Örn, hederspris i körtäflan för

m. fl. demonstrerande de franska modediktarnes nyaste kompositioner bland de ännu oklädda djurgårdsekarna.

“Ja, värn ja, de ä e' fina ti.”

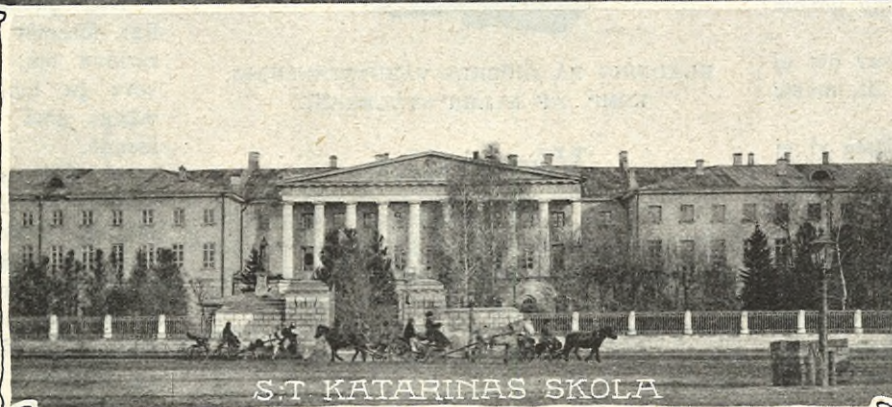
damer och herrar. 4. Barnkadrilj på “Gottlandsrussar”. 5 o. 6. Från prishoppningen. 7. Smålands Husarregemente. Pristagare i lagtäflan: Ryttmästar Holm, löjtnant Sundelius och löjtnant Casparsson. Hoffotograf A. Blomberg foto.

En flickpension i Moskwa.

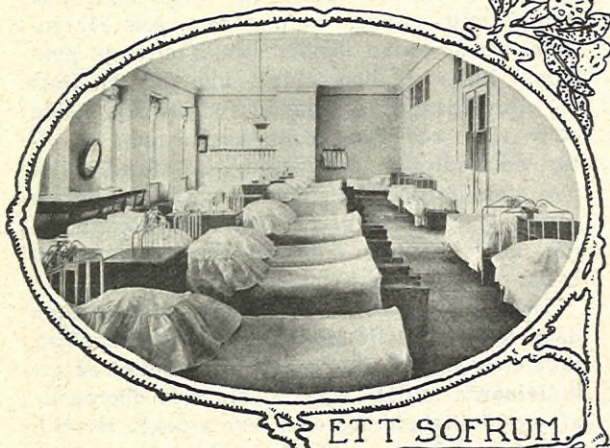
DANSLEKTION I STORA FESTSALEN

“INDIVIDUALISM“, sade Maria Nikolajevna med sin långsamma, distinkta röst, “det är ett nytt begrepp, vi fått in från västerlandet. På min skoltid blefvo alla skurna öfver en kam, och kommo vi med några egna funderingar, ansågos de så omogna, men framför allt så öfverflödiga af både föräldrar och lärare att vi t. o. m. själfva genast insågo, att det fanns områden, som vi ännu inte behärskade.

S. T. KATARINAS SKOLA

son, för hvars härskarenatur och förstånd andra böjde sig. När hon som oerfaren nittonåring kom — färdiguppfostrad från pensionen, blef hon nästan genast gift med en mycket äldre man, hvilken redan hade en hög ställning i samhället och stadgad rykte inom den vetenskapliga världen. Och hon hade inte blott ganska snart vuxit upp bredvid honom, hon hade också på en kort tid blifvit en pryd-

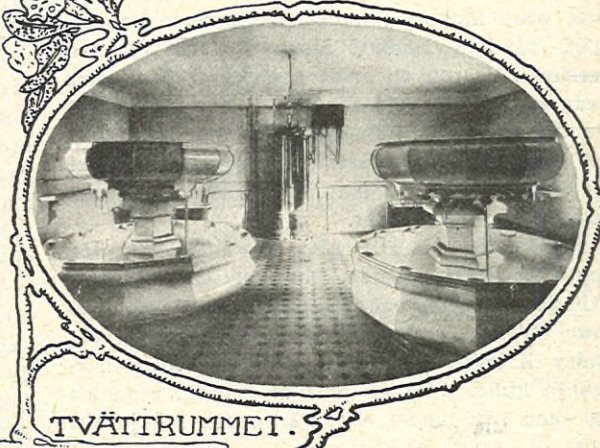

ETT SOFRUM.

borta i och med lifegenskapens upphörande.

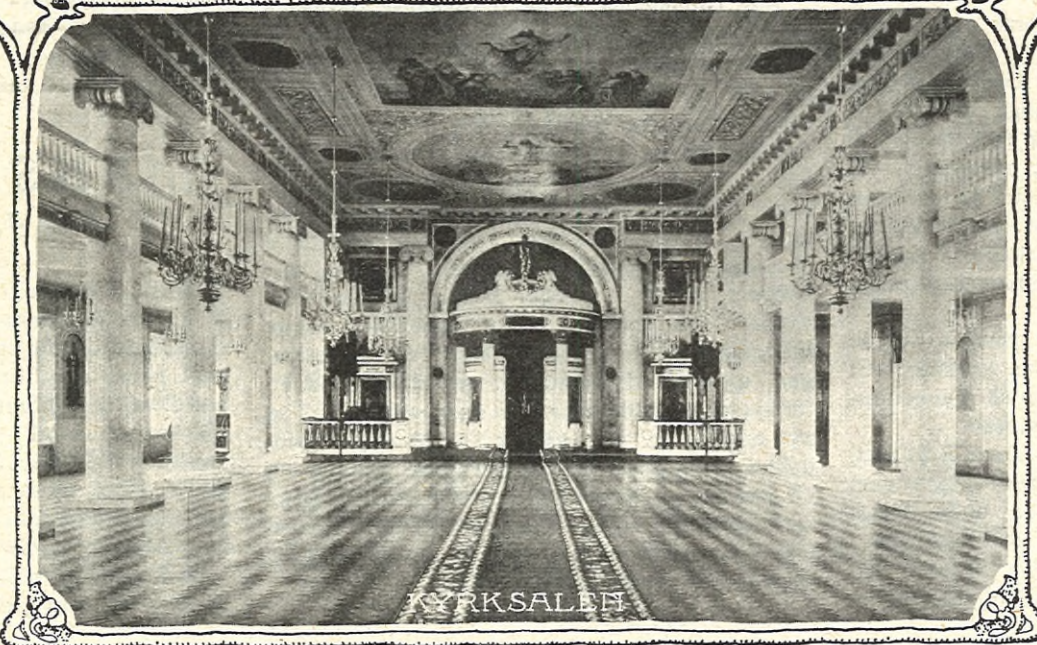
Var detta bra för karaktären, frågar ni. “Ja, därpå vågar jag med min snart sjuttioåriga erfarenhet hvarken svara ja eller nej“, sade hon helt uppriktigt.

Men hvad det blifvit af henne själf, därom kunde en hel rad af släktingar, vänner och utomstående gifva besked. Denna gamla dam, som vid våra förtroliga aftonsamkväm satt på hedersplatsen och serverade téet ur den rykande samovaren, hon var här i familjekretsen, liksom öfverallt annorstädes, en hufvudper-

TVÄTTRUMMET.

Om lifvet och tilldragelserna äfven på närmaste håll visste ungdomen den tiden mången gång ingenting. Ett talande exempel härpå är min absoluta ovetenhet om lifegenskapens upphörande, ty det enda intryck jag har däraf, är min alldeles privata barnliga iakttagelse, att när jag vid nio års ålder skickades i pension, fanns alltid en tjänare i vår tambur, hvars enda syssla var att öppna och stänga dörren för besökande, och när vi åkte ut följdes vi af två lakejer; då jag kom hem igen efter tio år funnos ej längre dessa dagdrifvare, alla öfverflödiga munnar i hushållet voro

KYRKSALLEN

nad för hans hem och den krets, där de umgingos. Stora män, hvilkas namn genljudit i Europa, hade gått in och ut i hennes salong och där tagit råd och uppmuntran. Sitt hem hade hon haft intresse för att sköta, där blef eftersest, att både damning och städning gjordes ordentligt, och hon ägde och begagnade någonting ganska ovanligt för en bildad ryska — hushållsförkläden.

Men hon berättade vidare om sina barndomsminnen, först hur hennes far förde henne hemifrån, hur hon grät och hur olycklig hon kände sig. Alldeles bortkommen stod hon i flickhopen och visste sig

inte till; hennes förvirring ökades än mera, när en beskäftig flickunge frågade henne litet spetsigt, hvem hon "afgudade".

Inte visste hon, att det var en hemlig öfverenskommelse, att man måste afguda någon. I hastigheten kunde hon inte hitta på någon annan karlsperson att afguda än gubben, som bar in de långa björkstockarna att elda kakelugnarna med, men snart vågade hon sig på att utvälja skolans granne dörrvaktare i kejsarligt livré, som också gick i spetsen med kommandostaf i handen, då hela pensionen en gång om året tågade öfver i gåsmarsch till en annan närbelägen flickskola och där bjöds på té. Vid dessa tillfällen afspärrades gatorna af polis, så att ingenting skulle störa den under kejsarens eget beskydd stående ungdomsskaran. Dessa utflykter voro för öfrigt de enda tillfällen, då flickorna kommo i beröring med gatan, sin dagliga promenad fingo de i den vidsträckta parken, omgärdad med murar.

Hem kommo de aldrig under de år lärotiden räckte, men föräldrarna fingo besöka dem några timmar om söndagarna. I stora festsalen var då mottagning; midt på golfvet voro flickorna samlade och bakom pelarraden sutto mammor och pappor; några klagomål kunde knappast framföras, då alla dessa möten stodo under sträng uppsikt, och bref gingo genom censur.

— Men hade ni inte tråkigt, var det ej förfärligt enformigt, detta instängda lif, måste jag fråga.

— Tråkigt, nej visst inte, dels visste vi ej om något annat, dels voro vi barnsliga nog att kunna roa oss med hvarandra och hade förstas våra små upptåg för oss. Danslektionerna utgjorde en viktig del i undervisningen; två gånger i månaden var det bal, då inbjödos kadetter och s. k. privilegierade studenter; man var mycket noga i valet af umgänge för dessa små adelsdamer, som en gång skulle lysa i stora världen.

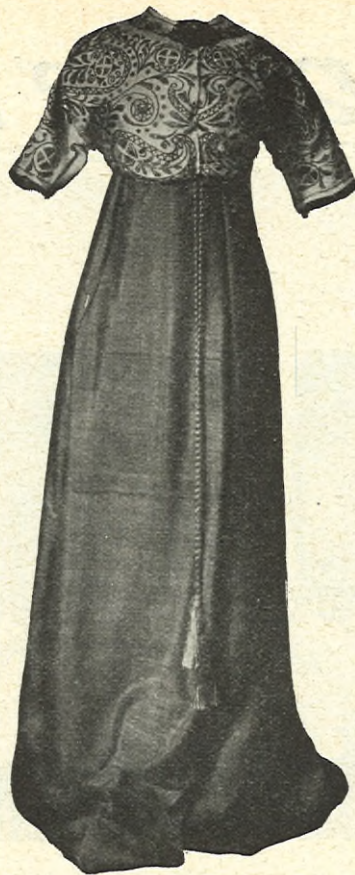
— Men högtidsstunderna för oss alla voro, när kejsar Nikolaus I kom och hälsade på sina kära flickor, och det försummade han aldrig, då han besökte Moskva. Här var den barske kejsaren en snäll gammal farbror, som hade ett vänligt ord för alla. När han hörde sig för om deras kunskaper, var han alltid mån att lägga dem på hjärtat, att det är viktigare att kunna laga god mat än att tala fransyska och ha andra talanger.

Han ville på allt sätt inpränta hos den uppväxande ungdomen, hvilket ansvar, som hvilade på dem, och att det var på just dem som Rysslands framtid berodde. Detta var under Krimkrigets dagar och den brutne härskaren kunde inte gå bort med lugn, utan att ha med alla medel sökt värna och stödja sitt rike.

Och för Nikolaus, allas deras afgud, ville flickorna göra hvad som helst. Sista gången före hans död, då han var på besök i skolan, skulle Maria Nikolajevna sjunga för honom, men fick strax förut en stark förkylning och höll på att bli urståndsatt att uppträda. Då fick hon för att bota sig en stor mugg varm kvass att dricka, och i kvassen var ismält talg från helgade vaxljus. Det smakade förskräckligt, men det var ju för kejsarens skull; hon drack och blef frisk.

Ännu i dag existerar denna pension och är i hufvudsak ordnad efter samma grunder; det var därför efter alla berättelser så mycket roligere att en gång få besöka skolan.

Själftva byggnaden är, som ofta i Ryssland, helt enkelt kolossal (på bilden syns endast själfva midtpartiet) och uppförd under Katarina II, men uppkallad efter en Helig Katarina. Fyrahundra elever finnas där för närvarande, och till deras tjänst är anställd en

KLÄDNING PÅ GIÖBELS VÅRUTSTÄLLNING, KOMP. AF ELLEN STÅLBRAND.

Vårtextilen.

GIÖBELS och Handarbetets Vänners vårutställningar öppnas liksom vårblommornas kalkar i maj, lika regelbundna som krokus och hyacint. Man skulle kunna fortsätta liknelsen ännu längre och tala om utsökta färger och former, men platsen medger inga lyriska utflykter. Vi konstatera att utställningarna icke bjuda på några större nyheter, men hålla anstalternas stora och välförtjänta rykte uppe. Hos Handarbetets Vänner finna vi först fröken Maja Sjöström, som är lika knapp i linjerna, som hon är rik och originell i sitt färgval. Hon har en präktig matta i Ryateknik, ett vackert prof i svenska veckan på svensk hemindustri, en store i grått linne, en fyndig och vacker variation af spetsar och konstsoäm tillsamman, flera kuddar, väfnader och som en nyhet två originella schalar, en af filett i mjukt groft silke med blått, brunt och violett i fröken Sjöströms säregna färgskala och en af mjukt rökfärgadt silkescrepe med konstsoäm. På en vacker gestalt och en vacker klädning komma de att göra sig förträffligt. Fru Günther, fröken Maria Andersson och fröken Dalin deltaga också med vackra saker i utställningen.

Hos Giöbels ha vi hr Wallanders björkskåp med intarsia och förgyllningar, en store af samme konstnär i tunt rödt tyg med kraftigt mönster i starka färger, fru Agnes Sutthoffs sofföfverkast och portiärer, fru Günthers dukar och kuddar af en egen, varm glans och fyllighet i färg och såsom något af det mesta och bästa fröken Ellen Stålbrands arbeten, kuddar, dukar, stores, portiärer. Hennes dörrfris i rödlakan är särskildt originell och vacker. Giöbels nyhet i år hör liksom Handarbetets vänners till toaletten. Man exponerar trenne klädningar af konstnärligt snitt, där garneringen utgöres af konstsoäm, och då man äfven förmedlar beställningar har man slagit in på en ny arbetsgren som säkert blir lönande. Modellen här ofvan är af gräsgrönt råsidan till en jacka i groft, naturfärgadt råsidan, broderad med grönt ylle. En annan modell är af creme-färgadt råsidan med venetiansk spets och nedtill en bård sydd i brunt silke.

personal af — hundrafemtio personer, lärare medräknade. Skolan äger stora fonder, och ofta lämnar kejsaren understöd, därför kunna afgifterna sättas så lågt som 900 kr. per elev om året, och då håller skolan också alla kläder. Uniformen är i de lägre klasserna skarp grön och i öfversta klassen gredelin och alltid med stora hvita kragar och förkläden.

De bästa lärarkrafter äro anställda, och nu äro nya läroämnen såsom fysik, kemi och hälsolära införda, men huvudvikten lägges fortfarande vid språken; hvarannan dag talas franska och hvarannan tyska. Fyrtio flyglar stå till förfogande i små särskilda rum med isolerade väggar. Gymnastik finns också på programmet, men däraf blir mest dans och öfning i att göra stor komplimang, på lärarna hälsas aldrig på annat sätt än med hofnigning.

Klockan sju stiger man upp och efter en timmes toalettbestyr då det viktigaste är, att håret blir kammadt riktigt slätt, börjar arbetsdagen, endast afbruten af en promenad i parken och af måltiderna.

Efter kvällsmaten få godsaker, skickade hemifrån, tagas fram, och så till vida har strångheten fått ge med sig, att nu få föräldrarna göra besök två gånger i veckan och jul- och sommarferierna tillbringas hemma.

Den gamla "afgudadyrkan" för något manligt föremål lefver ännu kvar, upplyste en lärarinna om, men man blundar för det, sådant vore ju lönlöst att försöka hindra, där så många små kvinnor äro samlade, tillade hon leende.

— Och när de vid 18—19 år komma ut härifrån, hvad kunna de då? — Mycket teori, svarade samma lärarinna — men ingenting praktiskt, släppta på egen hand äro de alldeles bortkomna, men vi hoppas att med en så god och solid grund att lita på, det ej skall vara svårt för individen att hitta reda på sig själf och sedan bygga vidare.

Nog hade Maria Nikolajevna kunnat det och detta kanske var skolans och hennes förtjänst i förening. Men en annan figur dök upp i mitt minne, en ung dam, som för endast tre år sedan lämnat samma stränga pension. Nu steg hon aldrig upp förr än fram på förmiddagen, for då ut för att åka kälke eller rida och kom sedan hem lagom, att efter en vidlyftig omklädning, då bland annat den stora lockperuken fick intaga sportmössans plats, åter ge sig ut på jakt efter nöjen; och när hon äntligen lade sitt trötta hufvud till hvila, hade hanen redan galit flera gånger.

De voro mycket, mycket olika, denna unga dam och Maria Nikolajevna och likväl uppfostrade efter samma grundsatser. Var det nu så, att individerna alltid taga ut sin rätt oberoende af omständigheterna, eller hur mycket får tillräknas uppfostran, därpå trodde sig hvarken skolan eller den gamla Maria Nikolajevna kunna svara.

EBBA SALWÉN.

ANSELMUS.

En novell af Ludvig Nordström.

(Forts.)

HILKEN drift hade fört honom hitut, om inte just denna: att bli en mogen människa! Ett djur går ut och jagar i skogen, släpar hem bytet och förtär det. Han kastade sig handlost ut i lifvet, mättade hjärna, nerver, hjärta och blod — och sen drog han sig undan i afskildhet för att förtära det uppfångade. Men detta uppfångade hade förvandlats och blifvit han själf; och hvad han sålunda nu förtärde, det var sig själf.

Här satt han och förtärde sig; han var alltså dels en, som gick under, dels en som upp-

Konungariket Sachsen.
Technikum Mittweida
 Rektor: Professor F. Holz.
 Högre tekniskt Lärverk för elektro- och maskinteknik. Skilda afdelningar för ingenjörer, tekniker och verkstäders. Elektrot- och maskinlaboratorier. Instruktions-verkstäder.
 36-te läsåret. 3610 studerande.
 Program etc. kostnadsfritt gen. Sekretariatet.

Gymnastikdirektörsexamen
 afägges efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet.
 Ny kurs börjar 10 sept.
 Prospekt gen. kapt. J. Thulin, LUND.

Doktor A. Kjellbergs
 kurs i massage och sjukgymnastik.
 Begär prospekt! Stockholm.
 Mästersamuelsgatan 70.

Med. Dr. E. Kleens
 (ett-åriga) kurs i Massage och Sjukgymnastik (för damer) börjar den 1 okt. kl. 10 f. m. Nr 37 Mästersamuelsgatan, 2 tr. upp. Prospekt begäres städe under adress Saltsjöbaden.

Dr. Heims Laxin-Konfekt
 vällmakande Fruktbonbons
 Idealiskt Afföringsmedel.
 Erhålles å hvarje apotek 1 Kr. per ask.
 Generalagent: Hönans Droghandel, Göteborg.

OATINE är idealiskt af en ren, snövit och varaktig Crème. Oatine afägnar reformar och hudrodnad o. rensar porerna från smuts. Vid rationellt bruk blir huden klar och vacker. Oatine puder, tvål o. balsam. Tillbakavisa dåliga efterningar o. mottag endast Oatine i vitt burk med grönt lock. The Oatine Co., London. Oatine finnes öfverallt samt hos A. W. Nording, Biblioteksgatan 11 och Drottninggatan 63, Stockholm.

Skönhetsfel.
 Frånkar, lefverfläckar, finnar, fnassel o. d. försvinnarspår. Löst på två dagar genom det radikala medlet **Iktyol** 2 kr.
 Allt hår, ögonbryn, skägg erhåller en proper naturlig färg efter önskan från djupaste svart till ljusaste blondt med **Nerolin**. Giftfritt, faller ej vid tvättning, smetar ej ifrån sig, lätt att använda, pris 2.50.
 Lockhårvatten gör det motsträfvigaste hår mjukt och vackert lockigt, 1.75.
 Misspyrdande hårväxt afägnas för alltid med **Bartios**. Ögonblicklig verkan, pris 2.50. Vårter, **Iktonnar**, hård hud, födelsemärken afägnas, botas för alltid med **Wegdamit**, pris 1 kr.
 Försändes diskret jämte bruksanvisning från Kem. Tekn. Nederlaget, E. Liljegrén, Malmö 20.

Edra mjäll skola försvinna totalt om Ni dagligen använder **EAU DE QUININE** från **Ed. Pinaud**, 18 Place Vendôme, Paris.

TALLBARRSOLJE-KARAMELLER
 CARLSSON & ÅKER
 Inred. FABRIKSMÄRKE
 Tillverkade af vår prisbelönta RIKTA TALLBARRSOLJE och prima socker-finner allt tillåta alla apotek samt i de flesta affärer.
 ABAPOTEKÄRE ALFR CARLSSON ENKAS
 PRIS 50 ÖRE
 TALLBARRSOLJEFABRIK JONÄPPING-SWEDEN

Astrid Wittborn,
 Manicure, Pedicure, Ansiktsbehandling.
 Brahegatan 6, II. Riks Östermalm 437.
 Allm. 19716. Mottagning 11-6.

Lindmans privata förlösningshem,
 Hornsgatan 68, Stockholm. Allm. tel. 13302. Rikstel. 12657. Operationsrum och särskildt förlösningsrum. Examinerade sköterskor. Begär prospekt.

Rynktinktur
 (Majorskan Edmanns, Varberg)
 Förminskar rynkor, gör ansiktet mycket ungdomligare. Hyn blir ren och skär. Intyg från handelskemist. Förnämsta parfymaffärer

Lait Antéphélique
 (kändt i hela världen sedan 50 år) bästa medel mot rynkor, frånkar, lefverfläckar, finnar, fnassel m. m. Pris kr. 6.- + porto. Franska Parfymmagasinet, Drottninggatan 21, Stockholm.

Värda håret, om det är sjukt eller friskt, och använd **Ziwertz' Extrait Vegetal** bästa hårkonserveringsmedel. Rekommenderadt af många läkare. Finnes till salu hos frisörer och i parfymaffärer samt hos Kongl. Hof Ziwertz' Eftf., Drottningg. 42, Arkaden, Göteborg. Återförsäljare rabatt.

Medel mot grått hår!
 Enda tillförlitliga, 300 gr. flaska 5.50. Endast i Fanny Gelins Parfymmagasin, 51 Malmstorgsgatan, Stockholm.

Kläck kycklingar
 med "Hönan", billigaste, mest lätt-skötta och tillförlitliga äggkl.-apparat för 20 ägg, fostermor. Kompl. med bruksanvisn. 10.50 franko. Begär prospekt. Importagenturen, Malmö 15.

Källvik. Hälsobrunn. Badanstalt. Hafsbad.
 Beläget i det natursköna Tjust, 2 mil norr om Västervik. Mycket billiga lefnadsomkostnader. Läkare: Docenten vid Uppsala Universitet Dr. H. Lundborg. Prospekt genom kamreraren. (Postadress: Loftahammar). Bekväma ångbåtsförbindelser med Stockholm och Västervik.

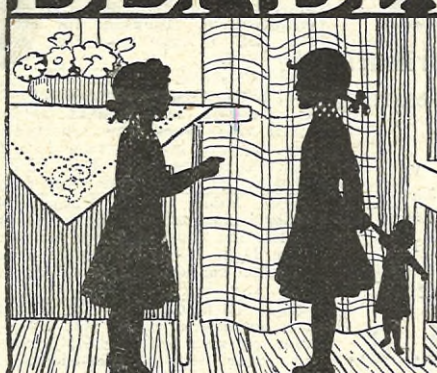

Generande hårväxt
 afägnas för alltid med fru Fr. Wendrichs hårborttagningsmedel "Pate Epilatoire". Enda oskadliga medel till egen behandling. Erhålles för 5 kr. och försändes i Sverige blott från Filialkliniken E. Wolstrup för hår- och hudbehandling med massage och elektricitet, **Norra Wallgatan 28, Malmö**. På samma ställe erhålles "Crème d'Orient" och E. Wolstrups badvatten.

Berndorfer Ren-Nickel-Kokkär!
 med vidstående fabriksmärke äga inga för hälsan skadliga egenskaper; äro de i längden billigaste kokkärl; behöfva ej förtennas; angripas ej af soda; återköpas med kr. 4.50 per kg. Lager hos Bosättnings- och Järnaffärer. Priskuranter genom **Max Däumichen, Stockholm.**

MAGGI'S
 Buljong-Tärningar äro bäst!
 1 Tärning gifver 1/4 liter finfin buljong.
 Namnet MAGGI garanterar alltid en utmärkt kvalitet

maggi-Bolagets Nederlag, Stockholm, Norra Bantorget 22. A. T. 18629. R. T. 9091.

Lars Monténs
 Neutrala Kärntvål till yllevätt och Oleintvål till linnenvätt användes lämpligast sålunda:
 1/2 kg. tvål kokas i 2 liter vatten; när tvålen är upplöst, tillsättes under omröring 20 à 25 liter ljumt vatten; i denna utspädda lösning neddoppas plaggen. Vid yllevätt böra såväl lösningen som sköljvattnet hafva 36 à 38 grader.
 Finnes hos de flesta specerhandlare samt i min butik
 Nr 29 St Paulsgatan.
 Silfvermedalj i Köpenhamn 1888. Guidmedalj i Stockholm 1897.

BENDIX

BARNKLÄDER

ÄRO BÄST ÄRO BILLIGAST

Sveriges äldsta & största specialfirma för **Barnkläder**

M. BENDIX ETABL. 1869
 WÅRU-MÄRKE
 M. B.
 STOCKHOLM

Försäljningslokaler:
18 REGERINGSGATAN.
5 STUREGATAN.
90 DROTTNINGGATAN.

Sändningar för benäget urval expedieras till ärade kunder samt till i landsorten kända personer. Prisuppgifter och tygprover sändas på begäran franko.

Kvinnliga Utbildningskolan Villa Hult,
 belägen vid den vackra badorten Kneippbaden, anordnar för sommaren från den 15 juni till den 1 sept. en kurs i matlagning (äfven vegetarisk), bakning och konservering. Kursen kan besökas äfven på en månad och kan denna kurs betraktas som ett tillfälle att få komma till en badort och då förena nöjet med nyttan af några timmars dagligt arbete. Utförligt prospekt sändes och förfrågningar besvaras af Fröken Ella Hult, adr. Villa Hult, Kneippbaden.

Vid Strängnäs Hushållsskola
 anordnas en sommarkurs som börjar 15 juni. Höstterminen börjar 15 augusti. Prospekt, ref. och upplysningar genom **Fru M. Braune, Strängnäs.**

Helsobrunnen HÄLSAN Helsingborg.
 Säsong 1sta juni-1sta september.
 Sofiakällan, landets rikaste koksalkälla, innehåller Radium i afsevärd mängd. Järnkälla. Alla medicinska badformer. Härliga hafsbad i Öresund. Sjukgymnastik, massage. Modern elektrisk behandling ss. **Vierzellenbad** m. m. Loka helhetsbehandling. - Förträdesvis behandlas urinsyrediates, gikt, reumatism, mag- och tarmsjukdomar, kroniska slemhinnekatarer, skroffer.
Brunnskottoret, Helsingborg, meddelar upplysningar och sänder prospekt. Medicinska förfrågningar besvaras af brunnläkaren **doktor Arvid Björkman**, Helsingborg.
Toffa Brunn och Badanstalt, Sundborn, Dalarne.
 Landtlig, behaglig rekreationsort, vackert belägen i skogstrakt invid sjö, lämplig för dem, som önska såväl bad som hvila. Alla brukl. bad. Massage. Billigt och enkelt. Säsong: 10/6-15/9. Läkare: Dr J. Nordlander, Falun. Prospekt genom Rådman G. Ihrman, Falun.

TIDAHOLMS FANTASIMÖBLER
 Rikhaltiga variationer. prisk.
Tidaholms Bruk, Tidaholm.
 Kungl. Hofleverantör.
 Försäljningsmagasin: Beridarebangatan 27, STOCKHOLM.

FÖRBIGÅ EJ DEN SVENSKA INDUSTRIEN!
 Vid inköp af kulörta lättare BLUS- och SKJORTTYGER begär **Tuppens Zephyr.**
 Absolut ljus- och tvättäkta.
 Fullt jämförlig med bästa utländska och dessutom billigare.

OBS.! Att hvarje stycke är på hvarannan meter försedt med garantietikett: OBS.! **TUPPENS ZEPHYR. Absolut ljus- och tvättäkta.** OBS.!

Med detta nummer följer Iduns Romanbilaga, ark 3.